Википедия
Эркенаб энциклопедия

БетIераб гьумер

ЛъикI щварал Авар Википедиялде,

эркенаб энциклопедиялде, жиб киназго редактинабизе бегьулеб

ГьабсагIат Авар Википедиялда буго **4016 макъала**.

Макъала хъвазе · Кумек · Порталал

Жакъа буго хамиз къо, 2026 сонил 16 юл | *30 МухIаррам 1448 гь.*

Жакъа тIасабищараб макъала

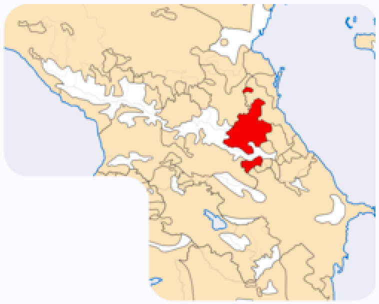

Авар мацI ккола Кавказияб хъизамул авар гIаркьалил авар-гIандисезул къокъадул мацIлъун. ТIибитIун буго аслияб куцалъ Дагъистаналда ва ЦIоралда. Ккола Дагъистаналъул официалал мацIазул цояб. Авар мацIалъул буго чанго сверел, литературияб мацIалъул кьучIда буго хьондасеб тIадгаруде кколеб болмацI. Фонетикияб гIуцIиялда буго гIатIидаб рагьукъал гьаркьазул (консонантазул) система, рагьараб гьаракь буго щуго. Морфологияб рахъалъ авар ккола аглутинативияб мацI, жиндилI гьединго фузиялъулги аналитизмалъулги элементалги ругеб. Авар уна эргатив–абсолутив рекъонккеялъул мацIазулIе. Буго цIакъ гIатIидаб вербазулаб система.

↪ жаниса цIализе ›››

ЦIияб макъала хъвазе

Авар Википедиялда жакъа къоялда жаниб буго **4016** макъала. Дуе хъвазе бокьараб махъала гьаниб жаниб батизеги бегьула, гьединлъидал макъала хъвалалде цебе дуца гьеб балагье гьаб формаялда. Гьеб батичIони, дуе хъвазе бокьун бугеб макъалаялъул цIар хъвай гьаб гьоркьехун бугеб мухъалда жаниб ва макъала хъвай.

КIвар кье! Хъвазе бугеб макъалаялъул цIаралда ругони хадуб хIучч лъезе кколел хIарпал (тI, кI, чI, цI ва гьел гурелги) , нужеца хIалтIизабе кириллияб алипбаялъул хIучч. Гьеб лъезе бегьула гьаниса насхуги гьабун (I).

I

Гьаниса бегьула насху гьабизе

Бегьуларо рукIине латин I хIарп, l хIарп, 1, кириллицаялъул I хIарп.

Лъалищ дуда?

- Дагъистаналда руго росаби **Албания** ва **Люксембург** абураб. Гьединго Дагъистаналда рукIана **Камчатка**, **Притория** ва **Миср** абурал росаби.

Жакъасеб лъикIаб макъала

Суракъат — аваразул нуцал, жив, цо-цо баяназда рекъон, XI гIасруялда, цогидал баяназда, XII букIарав. Нуцал Саратанил вас.

Бакихановасда рекъон, Абу Муслим вукIун вуго гьижрияб V гIасруялда, ай 1009 ва 1107 соназда гьоркьоб заман. Суракъат нуцалил заманалда гIуцIула тах ирсалъе кьеялъул тартиб, жинда рекъон Суракъатил ирсалъул варисзабазе гурони ихтияр букIинчIеб Аваристаналъул тахида рукIине.

Суракъатил рагIият букIана насранияб ва жугьутI дин ккурал, хъанчие лагълъи гьабулел. Нуцал рикIкIунев вукIана цIакъ къуватав, рагIи билъарав бетIерлъун. Авар нуцаласе мутIигIал рукIана Шамахалдаса бахъараб Кабардаялде щвезегIан ругел киналниги халкъал, тушал ва чачанал. Императорасулаб географияб жамагIаталъул хъвай-хъвагIаялда рекъон, Суракъатица *«ханлъи гьабулаан буго Шамахалдаса бахъараб Кабардаялъул гIорхъоде щвезеган ругел халкъазе, чачанал ва тушиял абуни рукIана гьесул рагIиятчагIилъун»*.

↪ *жаниса цIализе›››*

Жакъа тIасбищараб сурат

КIодо гьабизе сураталда тIад цуй

Суртазул альбом • Балагьизе

Балагье энциклопедиялда

Аслиял гIелмаби

Астрономия · Биология · Геология · Геометрия · Статистика · Физика · Математика · Химия · ТIабигIатиял гIелмаби · Ракьул гIелмаби

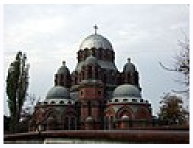

- Дагъистаналъул тахшагьар МахIачхъалаялда буго Шималияб Кавказалда бищун кIудияб университет.

- Пётр Багратион Дагъистаналъул Гъизляр шагьаралда гьавуна.
- Гендерил машинабазул тоннель, Шурагьиял (советиял) хIукуматазул ракьалдаго бищун халатаб кьурда гъоркьан бухъараб тоннель буго.
- Дагъистаналъул ракьалда буго Россия Федерациялъул пачалихъияб гIурхъи ва гьелъул халалъи буго 1081, 3 км.
- Дагъистаналъул аслиял халкъал ккола бусурбаби - суннит мазгьабалъул. Дагъистаналда бищун некIсияб Къуръан батана 19 гIасруялъул ва гьебги бугоан Персазул шагьас Дагъистаналъул хIакимасе сайгъат гьабураб жо.
- ТIоцебесеб гIадамал раччулеб поезд щвана Дербендалде 1898 соналъул 25 октябралъ.
- Докузпара мухъалда бугеб Къуруш росу ккола Россиялъул бищун борхатаб тIанкIлъун.
- Хасавюрталда бугеб Знаменский килиса ккола Шималияб Кавказалда бищун кIудияблъун.
- Машгьурав хирург, даруяб мазь ургъарав Александр Вишневский гьавуна Дагъистаналда, Новоалександровка росулъ (гьанже Гъоркь Чирюрт).
- Башликент абураб росдада цIар букIана цебе "Александркент" абун, Россиялъул пача кIодо гьавун лъураб.

Википедиялъул ракIалде щвезаби

Гьаб къоялъ — 16 юл

Гьарурал

- 15 июл (1970) — МухIаммад Ал-ГIарифи, исламалъул дагIватчи ва шаргIияб гIелмуялъул устар.
- 20 июл (365 н. э. цебе) — Александр Македонияв, Македониялъул хан, рагъул

Практикиял гIелмаби

Бухьен · Экономика · Медицина · Компютерал · Къанун · Сахлъи цIуни · Технология · Агрономия · Менеджмент · Инженерия

Гьуманитарияи гIелмаби

Археология • Тарих • Социология • Дин • Психология • Лингвистика • Политология • Философия

Махщел ва култура

Архитектура • Махщел • Хобби • Кьурди • Дизайн • Сурат • Адабият • РакIгъезаби • Музыка • ЧIахъвай • Скульптура • Театр • Кинематограф

РачIа данде бан хъвазе!

Хирияв магIарулал! ХIурматияв авар мацI бокьулел!

Авар Википедиялда жидорго лъалкI тезе бокьараз гIахьаллъи гьабизе бегьула авар мацIалъулги, миллаталъулги ватIан Аваристаналда хурхарал темабазда гьорлъ. Гьаб Википедияги Авар мацIалда бугелъул, гьанир цогидазда цадахъ рукIине рекърал руго Авар мацIалдаги, миллаталдаги, маданияталдаги тарихалдаги, тIолго Аваристаналдаги хурхарал макъалаби, гьединлъидал Авар Википедиялда гьаб моцI хас гьабун лъазабулеб буго

Аваристаналъул моцIлъун

цевехъан, жив хун хадуб биххараб гIаламалъул началъихъ гIуцIарав чи.

- 24 июл (1949) — Жоан Энрик Вивес-и-Сисилиа, испаниялъул гьатIанхъулухъчи, Уржелалъул архиепископ.

жеги...

Хварал

- 6 июл (1415) — Ян Гус, чех дагIватчи, философ, Реформациялъул идеолог.
- 2 июл (1989) — А. А. Громыко, сиясатчи, СССРалъул КъватIисел амрабазул министерствоялъул бетIер.
- 2 июл (1977) — Владимир Набоков, гIурус хъвадарухъан, литературовед.

жеги...

Жакъа тIасбищараб портал

Жакъа тIасбищараб портал…Аваристан

ГIагарал проектал

Викигъамас (https://commons.wikimedia.org/wiki/%D0%91%D0%B5%D1%82%D3%80%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%B1_%D0%B3%D1%8C%D1%83%D0%BC%D0%B5%D1%80)

Викикъамус Къамус ва мугIжам

Викимактаб Аслияв текстал

Викицитата Цитатазул данд-бакIари

Медиафайлазул гъамас

Викихарбал Харбал

ВикитIехь ТIахьал ва нухмалъи

ВикижамигI Малъиял

Викитайпа (https://species.wikimedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F_%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B0?uselang=ru) ТIабигIат гIелмуялъул тайпаби

Мета-вики (https://meta.wikimedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F_%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B0?uselang=ru) Викимедиа проектазул хIакъалъулъ Вики

Викибаян (https://www.wikidata.org/wiki/Wikidata:БетIераб_гьумер?uselang=av) Баяназул база

Викидалил Нухлул далил

Инкубатор Викимедиа (https://incubator.wikimedia.org/wiki/Incubator:Main_Page/ru?uselang=av) ЦIиял мацIазул бутIаби

Босараб бакI — «https://av.wikipedia.org/w/index.php?title=БетIераб_гьумер&oldid=91346»